

**Волинський національний університет
імені Лесі Українки
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії**

СУЧАСНІ ОЗДОРОВЧО-РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**Матеріали I Регіональної науково-практичної
конференції молодих учених**

Випуск 10

Луцьк – 2020

С 91

УДК 796 (05)

Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 14690-3661Р видане 21.05.2008 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Андрійчук О.Я	– доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (голова редакційної колегії)
Сітовський А.М.	– кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент (відповідальний секретар редакційної колегії)
Валецький Ю.М.	– доктор медичних наук, професор
Колесник Г.В.	– доктор медичних наук, професор
Цюпак Т.Є.	– кандидат педагогічних наук, доцент
Якобсон О.О.	– кандидат медичних наук, доцент
Усова О.В.	– кандидат біологічних наук, доцент
Лавринюк В.Є.	– кандидат медичних наук, доцент
Сергеев В.М.	– кандидат медичних наук, доцент
Тучак А.М.	– кандидат педагогічних наук, доцент
Грейда Н.Б.	– кандидат педагогічних наук, доцент
Ульяницька Н.Я.	– кандидат біологічних наук
Гайдучик П.Д.	– кандидат психологічних наук

Сучасні оздоровчо-реабілітаційні технології : матеріали I Регіональної науково-практичної конференції молодих учених / ВНУ ім. Лесі Українки, каф. фіз. терапії та ерготерапії ; редкол.: О. Я. Андрійчук [та ін.]. – Луцьк, 2020. – Вип. 10. – 111 с.

У збірнику вміщено тези доповідей, що висвітлюють сучасні технології оздоровчої та реабілітаційної роботи з різними категоріями населення.

Збірник розрахований на фізичних терапевтів, аспірантів, магістрантів й студентів галузі знань «Охорона здоров'я».

*Видається за рішенням кафедри фізичної терапії та ерготерапії
(протокол № 5 від 28 грудня 2020 року).*

ЗМІСТ

Грейда Наталія, Вуйцик Віталій ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ КІФОЛОРДОТИЧНІЙ ПОСТАВІ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	7
Ульяницька Наталія, Гарбарчук Віталій ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ХВОРИХ ІШЕМІЧНОЮ ХВОРОБОЮ СЕРЦЯ НА САНАТОРНОМУ ЕТАПІ ВІДНОВНОГО ЛІКУВАННЯ.....	9
Гупік Марія, Усова Оксана ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ГІПОТОНІЇ	11
Зінченко Руслан ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ТА СЕРЦЕВА РЕАБІЛІТАЦІЯ У ПАЦІЄНТІВ З СЕРЦЕВО-СУДИННИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ.....	13
Івашиків Марія, Кондзерська Вероніка ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ХРОНІЧНИХ ОБСТРУКТИВНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ ЛЕГЕНЬ	17
Капризова Надія АМБУЛАТОРНА ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ОСТЕОХОНДРОЗІ ПОПЕРЕКОВОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА	19
Карпук Юлія, Якобсон Олена ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ АРТЕРІАЛЬНІЙ ГІПЕРТЕНЗІЇ II СТАДІЇ.....	22
Ульяницька Наталія, Міщук Діана ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПАЦІЄНТІВ ПІСЛЯ АРТРОСКОПІЇ КОЛІННОГО СУГЛОБА У ВІДНОВНОМУ ПЕРІОДІ	24
Цюпак Тетяна, Німчук Ольга ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА ПСИХОМОТОРНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ З СИНДРОМОМ ДАУНА.....	26
Ульяницька Наталія, Ознамець Наталія ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ОСІБ З ТРАВМАТИЧНИМ УШКОДЖЕННЯМ ГОЛОВНОГО МОЗКУ НА ЕТАПІ ВІДНОВНОГО ЛІКУВАННЯ.....	28
Грейда Наталія, Остролуцька Діана ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ НЕЙРОЦИРКУЛЯТОРНІЙ ДИСТОНІЇ У ЖІНОК ЗРІЛОГО ВІКУ	30
Пахнюк Наталія, Грицай Оксана ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ХОДЬБИ В ОСІБ ПІСЛЯ ІНСУЛЬТУ	33

Грейда Наталія, Первов Валерій ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ТРАВМАТИЧНИХ УШКОДЖЕННЯХ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА У ЮНАКІВ ТА ДІВЧАТ 18-19 РОКІВ.....	35
Приймачук Владислав, Якобсон Олена ЕФЕКТИВНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ОСТЕОАРТРОЗІ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБУ	37
Роман Уляна ПРОБЛЕМА ВЕГЕТАТИВНИХ ДИСФУНКЦІЙ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ	39
Трохимчук Олена ЕФЕКТИВНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ВІДНОВЛЕННІ ФУНКЦІЇ ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ ХВОРИМ, ЩО ПЕРЕНЕСЛИ ІШЕМІЧНИЙ ІНСУЛЬТ У РАННЬОМУ ВІДНОВНОМУ ПЕРІОДІ	41
Троць Олена, Якобсон Олена ПІДХОДИ ДО ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМИ ОБСТРУКТИВНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ЛЕГЕНЬ	43
Усова Оксана, Чех Олена ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ДЛЯ ПАЦІЄНТІВ З НЕПОВНОЮ ТРАВМОЮ СПИННОГО МОЗКУ	46
Грейда Наталія, Шеремета Марія КОРЕКЦІЯ ФІЗИЧНОГО СТАНУ ГЛУХИХ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ КІНЕЗІОТЕРАПІЇ	48
Грейда Наталія, Юхимук Вадим КОРЕКЦІЯ ПОКАЗНИКІВ МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА РУХОВОЇ ФУНКЦІЇ ПРИ ЦЕРЕБРАЛЬНОМУ ПАРАЛІЧІ У ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ	50
Чурпій Ігор, Голод Наталія, Янів Олеся, Федорівська Леся, Куравська Юлія, Тудоси Василина ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ	52
Дутчак Юрій, Томчишена Наталія ОСОБИСТІСНІ ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА	54
Ризак Володимир, Квіквінія Палміра ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ДОСЯГНЕННЯ У ЛЮДСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	59
Квасниця Олег, Щеглюк Роман РОЗВИТКОК ВИТРИВАЛОСТІ ЮНИХ ЛЕГКОАТЛЕТІВ, ЯКІ СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ У БІГУ НА ДОВГІ ДИСТАНЦІЇ	61

Сахарук Любомир КЛІНІКО - ПСИХОПАТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕКУРЕНТНОГО ДЕПРЕСИВНОГО РОЗЛАДУ	66
Камалян Ерік, Гайдучик Петро ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ВЕРТЕБРОГЕННОМУ ОСТЕОХОНДРОЗІ	67
Ніколайчук Андрій, Гайволя Руслан ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ АРТРОЗІ КОЛІННОГО СУГЛОБА	70
Конончук Надія, Тучак Анатолій ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ПЕРЕЛОМАХ СТЕГНОВОЇ КІСТКИ	72
Бойковська Вікторія ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІКУВАЛЬНОЇ ГІМНАСТИКИ ВАГІТНИМ	74
Димидюк Антон, Тучак Олег ОРГАНІЗАЦІЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ З НАДЛИШКОВОЮ МАСОЮ ТІЛА ТА ОЖИРІННЯМ	76
Ліщина Олена, Мельничук Вікторія ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА ПОКАЗНИКИ САМОПОЧУТТЯ, АКТИВНОСТІ ТА НАСТРОЮ НАРКОЗАЛЕЖНИХ ОСІБ	79
Олійник Сергій, Андрійчук Ольга ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ КОРОНАВІРУСНІЙ ХВОРОБІ	81
Пантелєєв Владислав КОРЕКЦІЙНА АНІМАЛОТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ М'ЯЗОВОГО ТОНУСУ	83
Сава Марія-Марта ВЕРБАЛЬНІ ТА ТАКТИЛЬНІ МЕТОДИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НЕДОНОШЕНИХ ДІТЕЙ	85
Андрійчук Богдан РЕАКЦІЯ КАРЦИНОМИ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ НА НЕОАД'ЮВАНТНУ ПОЛІХІМІОТЕРАПІЮ	87
Головерса Олена, Грицай Оксана ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ХВОРОБІ ПАРКІНСОНА	89
Лойко Ірина ВПЛИВ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ГОСТРОТУ ЗОРУ ДІТЕЙ 9-10 РОКІВ З КОРОТКОЗОРИСТІЮ	91
Сітовський Андрій, Савчук Ігор, Слюсар Аліна, Олійник Яна ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ РЕЗЕРВ СЕРЦЯ ТА ФІЗИЧНА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ПІДЛІТКІВ 12-14 РОКІВ РІЗНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП	94

Цюпак Тетяна, Вронський Михайло ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ПІДЛІТКІВ ІЗ СКОЛІОЗОМ І-ІІ СТУПЕНЯ.....	96
Грейда Наталія, Ютовець Іван ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ТРАВМАХ ГОМІЛКОВОСТОПНОГО СУГЛОБУ У ФУТБОЛІСТІВ.....	99
Костишин Денис ФІЗИЧНА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ТА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ БІОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ	101
Бойчук Вікторія ВПЛИВ ЗАНЯТЬ ОЗДОРОВЧОЇ АЕРОБІКИ НА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ТА РУХОВИЙ РОЗВИТОК ДІВЧАТ-ПІДЛІТКІВ.....	104
Воловник Олександр РОЗВИТОК СИЛОВОЇ ВИТРИВАЛОСТІ В АТЛЕТИЧНІЙ ГІМНАСТИЦІ З УРАХУВАННЯМ МОРФОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ.....	106
Гарбарець Олена РЕАКЦІЯ СИСТЕМИ ДИХАННЯ НА СИЛОВІ НАВАНТАЖЕННЯХ У ЮНАКІВ 15-17 РОКІВ	108

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Андрійчук Богдан.....	87	Німчук Ольга.....	26
Андрійчук Ольга.....	81	Ознамець Наталія.....	28
Бойковська Вікторія.....	74	Олійник Сергій.....	81
Бойчук Вікторія	104	Олійник Яна.....	94
Воловник Олександр	106	Остролуцька Діана.....	30
Вронський Михайло.....	96	Пантелєєв Владислав.....	83
Вуйцик Віталій.....	7	Пахнюк Наталія.....	33
Гайволя Руслан.....	70	Первов Валерій.....	35
Гайдучик Петро.....	67	Приймачук Владислав.....	37
Гарбарець Олена	108	Ризак Володимир.....	59
Гарбарчук Віталій.....	9	Роман Уляна.....	39
Головерса Олена.....	89	Сава Марія-Марта.....	85
Голод Наталія.....	52	Савчук Ігор.....	94
Грейда Наталія.....	8, 30, 35, 48, 50, 99	Сахарук Любомир.....	66
Грицай Оксана.....	32, 89	Сітовський Андрій.....	94
Гупік Марія.....	11	Слюсар Аліна.....	94
Димидюк Антон.....	76	Томчишена Наталія.....	54
Дутчак Юрій.....	54	Трохимчук Олена.....	41
Зінченко Руслан.....	13	Троць Олена.....	43
Івашків Марія.....	17	Тудоси Василина.....	52
Камалян Ерік.....	67	Тучак Анатолій.....	72
Капризова Надія.....	19	Тучак Олег.....	77
Карпук Юлія.....	22	Ульяницька Наталія.....	9, 24, 28
Квасниця Олег.....	61	Усова Оксана.....	11, 46
Квіквінія Палміра.....	59	Федорівська Леся.....	52
Кондзерська Вероніка.....	17	Цюпак Тетяна.....	26, 96
Конончук Надія.....	72	Чех Олена.....	46
Куравська Юлія.....	52	Чурпій Ігор.....	52
Костишин Денис	101	Шеремета Марія.....	48
Ліщина Олена.....	79	Щеглюк Роман.....	61
Лойко Ірина.....	91	Юхимук Вадим.....	50
Мельничук Вікторія.....	79	Ютовець Іван.....	98
Міщук Діана.....	24	Якобсон Олена.....	22, 37, 43
Ніколайчук Андрій.....	70	Янів Олеся.....	52

Дутчак Юрій¹, Томчишена Наталія²

ОСОБИСТІСНІ ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА

¹*Хмельницький національний університет*

²*Хмельницький інститут соціальних технологій Університету «Україна»*

Вступ. Сучасний етап розвитку сфери фізичної культури і спорту обумовлює нові вимоги до кадрового забезпечення цієї сфери гуманітарної політики. В умовах активного поширення ринкових відносин, підвищення ролі громадських організацій, зміни функцій органів виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту особливого значення набуває діяльність спортивного менеджера як суб'єкта управлінської діяльності.

Один з наукових напрямків вивчення проблеми підвищення ефективності організації передбачає всебічний аналіз особистісних якостей менеджера та їх впливу на результативність його роботи. Оскільки саме ці якості обумовлюють успішність виконання керівником своїх повноважень, використання ним набутих знань та досвіду, уміння зберігати самоконтроль, адаптуватися до змін внутрішнього та зовнішнього середовища організації (А. В. Магльований, 1998, 2010; Л. Ф. Бурлачук, 2006; Л. М. Карамушка, 2007; Є. І. Ходаківський, 2008).

Аналіз доступної наукової та науково-методичної літератури свідчить про фрагментарне вивчення професійно важливих якостей для успішної діяльності спортивного менеджера. Дослідники зосереджувались на розгляді окремих питань – плановості у діяльності (М. І. Золотов, 2009) та лідерських якостях особистості спортивного менеджера (О. В. Почінкін, 2011).

Мета статті встановлення сутності та змісту професійно важливих якостей спортивного менеджера для забезпечення ефективної професійної діяльності.

Результати дослідження. Ефективність менеджера базується на його готовності до управлінської діяльності.

Готовність, на думку Е. Ф. Зеєра, є активно-діяльнісний стан особистості, що відображає зміст задачі, що стоїть перед нею, умови її розв'язання та складові вдалого виконання діяльності [3, с. 57].

Відзначаємо, що виникнення стану готовності до діяльності загалом та управлінської зокрема проходить декілька етапів, серед яких:

- 1) постановка мети на підставі потреб та мотивів та/або усвідомлення поставлених завдань;
- 2) розробка плану, настанов, моделей, схем майбутньої діяльності;
- 3) втілення передбачуваної готовності у предметних діях, використання певних засобів та способів діяльності;
- 4) порівняння ходу виконуваної роботи та її проміжних результатів, внесення корективів.

На думку М. І. Дьяченка і Л. А. Кандибовича, готовність – це вибіркова активність особистості на етапі підготовки до діяльності, яка виникає як результат певної мети на підставі усвідомлення її потреб та мотивів [2, с. 44].

Готовність до управлінської діяльності Г. Г. Клімова розглядає як сукупність якостей особистості, що є наслідком прояву його різнобічного розвитку, підготовленості до виконання важливих соціальних та професійних функцій. В основному вона проявляється в активно-позитивному відношенні до організаційної діяльності, соціально-важливому професійному виборі та практичній включеності особистості в професійну діяльність, а також у можливості активно та у короткі терміни оволодіти професією, досягнути достатньо високих показників організації та підвищувати особисту кваліфікацію [5, с.31].

Готовність до управлінської діяльності Л.М. Карамушка трактує як стійке, багатоаспектне та ієрархізоване утворення особистості, яке включає ряд компонентів, адекватних вимогам, змісту та умовам діяльності, які в своїй сукупності дозволяють суб'єкту більш або менш успішно здійснювати діяльність [4, с. 182].

Констатуємо, що готовність до управлінської діяльності знаходиться у залежності від наявності професійно важливих якостей, якими володіє спортивний менеджер.

На думку К. К. Платонова, професійно важливими якостями є властивості особистості, сукупність яких є потенційними або актуальними здібностями до певної діяльності; їх послаблення призводить до стійких помилкових дій та зниження ефективності професійної діяльності [8, с.111].

Всю сукупність психологічних якостей особистості та цілий ряд фізичних, антропометричних, фізіологічних якостей людини, що визначають успішність підготовки та реальної діяльності, В. О. Бодров характеризує як професійно важливі якості [10, с.124].

Оптимальна сукупність особистісних якостей, які дозволяють бути успішним у певному виді професійної діяльності, за визначенням дослідника Е. В. Маслова, становить професійно важливі якості [6, с.45].

Отже, сучасна наукова думка немає єдиного погляду відносно визначення професійно важливих якостей якими повинен безпосередньо володіти спортивний менеджер. Найбільш повний перелік професійно важливих якостей спортивного менеджера запропонував Ф. Генон, який на підставі логічного аналізу виділив 700 особистісних якостей керівників, об'єднавши їх у групи:

- професійно-ділові якості;
- організаційно-ділові якості;
- вольові якості;
- якості, що дозволяють встановлювати та підтримувати нормальні відносини з людьми;
- моральні якості [11, с. 159].

Суттєво зазначити, що головна специфіка структури особистості полягає в тому, що вона відображає передусім її компоненти стосовно її професії. Професійна особистість – це особлива конкретизація категорії «особистість», що характеризує людину як працівника, який має відповідні професійні знання,

уміння, навички, професійну зацікавленість, професійний інтерес і професійні здібності, професійний підхід та професійне ставлення до своєї праці.

Таким чином, професійна особистість являє собою систему психологічних властивостей та рис особистості, що формується в процесі професійного становлення.

Наші бачення щодо професійної особистості співпадають з узагальненою моделлю професійного становлення запропонованою Ю. Поваренковим, який визначає професійне становлення як процес вирішення комплексу протиріч між соціально-професійними вимогами до особистості та її бажаннями, можливостями з їх реалізації [9, с.202]. З цього слідує, що професійне становлення – це «формування» особистості, що має бути адекватним вимогам професійної діяльності.

Професійна діяльність менеджера полягає в тому, що виробничі, економічні, технічні і соціальні завдання він вирішує в основному в організаційному порядку, впливаючи на людей, які безпосередньо вирішують ці завдання.

Будь-яка діяльність, у тому числі управлінська, повинна бути спрямована на отримання конкретних результатів. Основними завданнями управлінців є розроблення дієвих способів та прийомів впливу на працівників, вибір найоптимальніших управлінських рішень та створення механізмів впровадження їх у життя.

Аналіз свідчить, що у сучасній науковій думці існує багато підходів до формування структури особистості професіонала. На наш погляд, найбільш повною є чотирьохкомпонентна професійно обумовлена структура особистості, запропонована Е. Зеєром, який виділяє такі компоненти особистості професіонала:

- 1) спрямованість особистості (матеріально-цінності орієнтації, професійна позиція, соціально-професійний статус);
- 2) професійна компетентність (сукупність професійних знань, умінь, а також способи виконання професійної діяльності);
- 3) професійно важливі якості (психологічні якості особистості, що є визначальними для продуктивної професійної діяльності);
- 4) професійно значимі психофізіологічні якості [3, с. 99].

Сучасна теорія управління описує професійно важливі якості та трьох рівнях:

- 1) на рівні завдань діяльності менеджерів (вказується на яких функціях менеджер повинен бути обов'язково успішним);
- 2) на рівні поведінки (вміє слухати, тактовний і т.п.);
- 3) на рівні якостей особистості (мотиваційні, характерологічні, інтелектуальні якості).

В дослідженнях О. Бабенко професійно важливі якості менеджера поділяє на групи:

- організаторські;
- мотиваційно-вольові;

- інтелектуальні;
- комунікативні [1, с. 67].

Організаторські якості, характеризують вміння здійснювати підбір та розстановку працівників, планування діяльності, забезпечення належного контролю виконання планів та функціональних обов'язків.

До основних мотиваційно-вольових якостей входить важливий компонент – мотивація досягнення. Спостерігається прямопропорційний взаємозв'язок між ефективністю діяльності менеджера та мотивацією досягнення.

Аналізуючи концепцію когнітивних ресурсів Ф. Фідлера можна зазначити, що інтелект та знання менеджера є когнітивними, використання яких залежить від характеру управлінської ситуації. У випадку відсутності підтримки рішень менеджера з боку підлеглих, діяльність суб'єкту управління буде спрямована на комунікацію з підлеглими. На думку зазначеного автора інтелект виступає в якості фактору успішності діяльності менеджера в залежності від того які ресурси менеджера інтелектуальні чи комунікативні включені у його діяльність.

Комунікативні ресурси менеджера проявляються в стилі керівництва, до якого він схильний у цей момент. Встановлено, що стиль керівництва залежить від характерологічних особливостей: екстернали віддають перевагу директивному стилю керівництва, а інтернали – парципативному.

Слід зазначити, що успішна діяльність спортивного менеджера можлива у випадку постійного її планування, своєчасного внесення необхідних коректив та їх виконання.

Ефективність діяльності менеджера, на думку І. І. Переверзіна, залежить від особистих якостей, які забезпечують:

- можливість управляти собою;
- розумні особисті цілі;
- особистісне вдосконалення;
- знання сучасних управлінських підходів тощо [7, с. 301].

Висновок. На основі проведеного огляду літературних джерел з'ясовано особливості управлінської діяльності спортивного менеджера. Відзначено, що сфера фізичної культури і спорту відноситься до сфери послуг з притаманними для неї ознаками. Виділені специфічні функції, які реалізує спортивний менеджер. Для ефективного управління організацією фізкультурно-спортивного спрямування спортивний менеджер повинен володіти комплексом особистісних якостей, які забезпечують готовність до управлінської діяльності та є професійно важливими.

Готовність спортивного менеджера до управлінської діяльності характеризується, в основному, психологічною складовою, яка забезпечує якісне оволодіння професією у короткі терміни. Вказана складова структурно об'єднує професійну самосвідомість, мотиваційно-ціннісний та змістовно-процесуальний компоненти. Уміння управляти собою, економно

використовувати час відзначено як основну складову професійно важливих якостей спортивного менеджера.

Перспективи подальших досліджень передбачають формування професіограми успішного спортивного менеджера.

Список використаних джерел

1. Бабенко О. А. Професионально важные качества личности менеджера : учеб. пособие / О. А. Бабенко. – М. : Просвещение, 2003. – 124 с.
2. Дяченко М. И. Психология высшей школы : учеб. пособие / М. И. Дяченко. – Мн. : Тесей, 2003. – 352 с.
3. Зеер Э. Ф. Профориентология: Теория и практика : [учеб. пособие для высшей школы] / Э. Ф. Зеер. – М. : Академический Проект, 2008. – 189 с.
4. Карамушка Л. М. Формування конкурентоздатної управлінської команди (на матеріалі діяльності освітніх організацій : монографія / Л. М. Карамушка. – Київ : ІНКОС, 2007. – 268 с.
5. Климова Г. Г. Аутсорсинг: технология управления XXI века : учеб. пособие / Г. Г. Климова. – Екатеринбург, 2006. – 48 с.
6. Маслов Е. В. Современный менеджмент : учебно-методические материалы / Е. В. Маслов. – М. : Московская высшая школа социальных и экономических наук, 2009. – 60 с.
7. Переверзин И. И. Менеджмент спортивной организации : учеб. пособие / И. И. Переверзин. – М. : Физкультура и спорт, 2006. – 464 с.
8. Платонов К. К. Краткий словарь системы психологических понятий : учеб. пособие для учеб. заведений профтехобразования / К. К. Платонов. – М. : Высш. шк., 1984. – 174 с.
9. Поваренков Ю. П. Психологические основы целостного подхода к процессу профессионализации личности. Психологические исследования проблемы формирования личности профессионала / Ю. П. Поваренков ; [ред. В.А. Бодрова]. – М. : Ин-т психологии АН СССР, 1991. – 320 с.
10. Психологические основы профессиональной деятельности : хрестоматия / [ред. В. А. Бодров]. – М. : Логос, 2007. – 572 с.
11. Томич М. Основы менеджмента в спорте / М. Томич. – М. : МАСФИ, 2005. – 352 с.